

Presenting a Structural Model of Couple Intimacy Based on Sexual Satisfaction with the Mediating Role of Marital Commitment and Marital Quality of Life

Article Info

Authors:

Zahra Jani¹, Ali Delavar^{*2},
Abolfazl Karami³, Behzad
Shoghi⁴

Keywords:

Sexual Satisfaction, Couple
Intimacy, Marital
Commitment and Marital
Quality of Life.

Article History:

Received: 2022-12-08

Accepted: 2023-03-19

Published: 2023-05-22

Correspondence:

Email:

Dr.delavarali@gmail.com

Abstract

Purpose: The aim of this study was to present a structural model of marital intimacy based on sexual satisfaction mediated by marital commitment and marital quality of life.

Methodology: The research method is applied in terms of purpose and descriptive in terms of data analysis. The statistical population of the study includes all married women referring to health centers in Tehran in 2019. According to the sample size required in the analysis of structural equations of Klein, 360 people were selected as the sample and Larson (1988) Sexual Satisfaction Scale, Wonden Brook Intimacy and Bertman (1995) completed the Adams & Jones (1997) Marital Commitment Scale and the quality of married life of Busby et al. (1995).

Findings: The research data were performed in the inferential section (using multivariate analysis of structural equation modeling (SEM) with the help of Excel, SPSS and Lisrel software Offered.

Conclusion: It can be said that sexual satisfaction is one of the most important factors that affect the quality and stability of a couple's relationship. A successful marriage is often associated with the satisfaction of the parties in sexual relations.

-
1. PhD student in counseling, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
 2. Distinguished Professor, Department of evaluating and measuring, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran (Corresponding Author)
 3. Associate Professor, Counseling Department, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran
 4. Assistant Professor, Educational Management Department, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

ارائه مدل ساختاری صمیمیت زوجین براساس رضایت جنسی با نقش میانجی تعهد زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی

زهرا جانی^۱، علی دلاور^۲، ابوالفضل کرمی^۳، بهزاد شوقی^۴

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر ارائه مدل ساختاری صمیمیت زوجین براساس رضایت جنسی با میانجیگری تعهد زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی بوده است.

روش: روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر تحلیل داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی میباشد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت شهر تهران در سال ۱۳۹۸ است که با توجه به حجم نمونه لازم در تحلیل معادلات ساختاری کلین، ۳۶۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند و مقیاس رضایت جنسی (Larson, ۱۹۸۸)، صمیمیت زوجین (۱۹۹۵)، مقیاس تعهد زناشویی (۱۹۹۷) و کیفیت زندگی زناشویی (۱۹۹۵) را تکمیل نمودند. داده‌های پژوهش در بخش استنباطی (با استفاده از تحلیل چندمتغیری مدلیابی معادلات ساختاری (SEM) با کمک نرم‌افزارهای SPSS، Excel، و Lisrel صورت گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که می‌توان مدل علی رضایت جنسی بر اساس صمیمیت زوجین با میانجیگری تعهد زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی را ارائه داد.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج بدست آمده می‌توان گفت که رضایت جنسی یکی از مهم‌ترین عواملی است که بر کیفیت و پایداری رابطه زوجین اثر می‌گذارد و یک ازدواج موفق در اغلب موارد با رضایت طرفین از رابطه جنسی همراه است.

کلیدواژه‌ها: رضایت جنسی، صمیمیت زوجین، تعهد زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی.

^۱ دانشجوی دکتری رشته مشاوره، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ استاد ممتاز، گروه سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

^۳ دانشیار، گروه مشاوره، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

^۴ استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

نیاز به برقراری و حفظ پیوند و روابط نزدیک با دیگران به عنوان انگیزه اساسی و بنیادین بشر قلمداد می‌شود که بر اساس ازدواج بین دو جنس شکل می‌گیرد و نظام خانواده یعنی مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی را تشکیل می‌دهد (Nowrozi, Rezakhani and Vakili, 2018). به اعتقاد هو، جیانگ و وانگ^۱ (۲۰۱۹) ازدواج سالم دارای چندین عنصر مانند صمیمیت، تعهد، رضایت زناشویی و ارتباط و نوید عناصری مانند خشونت و خیانت است. روابط زناشویی جز مولفه‌های اساسی در تضمین سلامت روان شناختی اعضا و زوجین می‌باشد (Azarnik and Aghaei, 2015). پژوهش‌ها نشان می‌دهد که کیفیت، تعهد، توافق، صمیمیت و یکدلی در زندگی زناشویی و تجلی ابراز عواطف و احساسات در درون زندگی زناشویی، چهارجنبه‌ی مهم از عملکرد زوجها در زندگی مشترک است (Sheikh, Zainuddin, Farokhi and Abbaspour Azar, 2017).

جدیدترین اطلاعات آماری ایران در مورد طلاق بیانگر وقوع ۴۸.۲۸۷ طلاق در ازای ۱۹۱.۲۶۷ مورد ازدواج در ۴ ماهه ابتدای سال ۱۳۹۷ است؛ یعنی از هر ۴ ازدواج یک مورد منجر به طلاق شده است (معاون اسناد هویتی سازمان ثبت احوال، ۱۳۹۷). بنابراین از آنجایی که در سال‌های اخیر شاهد افزایش میزان طلاق بوده‌ایم، شناخت عواملی که سبب پایداری رابطه زناشویی می‌شوند، بیش از پیش مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. یکی از مفاهیم رایج برای نشان دادن میزان پایداری رابطه زناشویی مفهوم صمیمیت زوجین است (Peleg-Sagi and Shahr, 2013). صمیمیت مفهومی پویا در ارتباطات انسانی و بویژه در روابط زوجی است که به معنای باز بودن و عدم بازداری در روابط و نزدیکی دو یا چند فرد در ابعاد گوناگون عاطفی، منطقی و عملکردی است که در بستر روابط ایجاد می‌شود و شامل حمایت و درک متقابل، برقراری ارتباط و سهیم کردن خود، فعالیت‌ها و دارایی‌ها با فرد دیگر است. همچنین فرایندی تعاملی، پویا و ترکیبی است و ابعاد عاطفی، روانشناختی، عقلانی و معنوی را شامل می‌شود (Zangeneh Motlagh, Bani, Jamali, Ahadi and Hatami, 2016). جونزاروسکی، نیسان، استروسکی و روزنباوم^۲ (۲۰۱۹) بر این باورند که صمیمیت مقوله بسیار با ارزش و مهمی در ازدواج است و موجب ثبات و استحکام روابط بین زوج‌ها می‌شود. پژوهش شهرستانی، دوستکان، رهباردار و مشهدی (۱۳۹۱) نشان می‌دهد که صمیمیت رابطه زوج‌ها را با ثبات‌تر و محکم‌تر می‌کند و سازگاری و رضایت زناشویی آن‌ها را افزایش می‌دهد. صمیمیت در رابطه‌ی دیرپای عاشقانه با توجه به سطح تعهد، نزدیکی عاطفی و شناختی و فیزیکی تعیین می‌شود که فرد در رابطه متقابل با شریکش تجربه می‌کند. صمیمیت کلید داشتن ازدواجی موفق و منبع مهمی برای شادی، احساس معنا و رضایت زناشویی به شمار می‌رود. داشتن روابط صمیمانه در زندگی زناشویی و خانوادگی افراد مهم‌ترین چالش عاطفی در زندگی آن‌هاست. فردی که میزان صمیمیت بالاتری در روابط تجربه می‌کند، قادر است خود را به شیوه‌ی مطلوب‌تری در روابط عرضه کند و نیازهای خود را به شکل مؤثرتری به شریک و همسر خود ابراز نماید. به علاوه همسرانی که میزان صمیمیت بالاتری دارند، از رضایت زناشویی بیشتر نیز برخوردارند (Manne, Kashi, Zeider, Lee and Hackman, 2018). پژوهش‌ها نشان می‌دهد که برخورداری از صمیمیت در بین زوج‌ها، از جمله عوامل مهم در ایجاد ازدواج‌های پایدار است و از سوی دیگر، اجتناب از برقراری روابط صمیمانه، از عواملی است که موجب شکست در زندگی خانوادگی می‌شود (Bois, Bergeron, Rosen, Mayrand, Brassard & Sadikaj, 2018). رضایت جنسی یکی از عوامل کلیدی در قضاوت فرد نسبت به کیفیت زندگی در مجموع و کیفیت و دوام رابطه زناشویی به طور خاص، می‌باشد. فعالیت جنسی و رضایت حاصل از آن، اساسی‌ترین و اثرگذارترین بُعد زندگی انسان به شمار می‌رود (Scott, Ritchie, Knopp et al., 2018). ارضای مطلوب تمایلات جنسی در تکامل شخصیت

¹ Hou, Jiang & Wang

² Gonczarowski, Nisan, Ostrovsky & Rosenbaum

انسان و سلامت شخصی، اجتماعی و دستیابی به آسایش و آرامش نقش مهمی را ایفا می‌کند رضایت جنسی و ارتباطات جنسی همسران فرآیندی دوطرفه است که هر گروه اختلال در آن می‌تواند برای بروز مشکلات و متزلزل شدن کانون خانواده باشد و یکی از عوامل ضروری برای یک رابطه زناشویی قوی و پایدار است که با سلامت روان، شاکادمی و تعاملات اجتماعی موفق زوجین رابطه دارد (Masoumi, Rezaian and Hosseinian, 2016). داشتن رضایت جنسی از زندگی زناشویی می‌تواند باکیفیت روابط زناشویی در ارتباط باشد به طوری که زوجینی که رضایت جنسی بالایی دارند، میزان بیشتری از کیفیت روابط زناشویی در زندگی خود را تجربه می‌کنند. کیفیت زناشویی به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های کیفیت زندگی و از حیثه‌های مهم در زندگی زناشویی به شمار می‌رود که امروزه، یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم تداوم، پایداری و ثبات زناشویی است (Heydari, 2016). کیفیت زندگی به عنوان نتیجه‌ی کنش متقابل بین شخصیت افراد و پیوستگی رویدادهای زندگی تعریف می‌شود که بر مجموعه حوزه‌های تشکیل‌دهنده‌ی زندگی مانند آزادی، دانش، اقتصاد، امنیت، روابط اجتماعی، مذهب، محیط‌زیست و تفریح تأثیر می‌گذارد (Pirzadeh et al., 2018). کیفیت زناشویی به عنوان زیرمجموعه‌ای از کیفیت زندگی، مفهومی چندبعدی تعریف می‌شود که شامل تجربه‌های مثبت مانند احساس دوست داشته شدن، مراقبت، ارضاء در روابط و نیز تجربه‌های منفی مانند تعارض زناشویی است. کیفیت زندگی زناشویی فرآیندی است که توسط خرسندی زناشویی و میزان توافق در تصمیم‌گیری بین زن و شوهر تعیین می‌شود. کیفیت زناشویی موجب سلامت جسمانی و روانشناختی در زندگی زناشویی زوجین می‌شود. به عبارت دیگر، دست یافتن به یک زندگی رضایت‌بخش و موفق، بدون توجه به موضوع کیفیت زندگی زناشویی و تلاش در راستای بهبود و ارتقای آن، امکان‌پذیر نخواهد شد (Panahi and Fatehizadeh, 2013). قوی‌ترین و پایدارترین عامل پیش‌بینی‌کننده کیفیت زناشویی، تعهد زناشویی است. تعهد زناشویی یکی از چهار مؤلفه‌ی ازدواج موفق است که زوجین به آن اشاره می‌کنند و آن را ملاک قرار می‌دهند (John, Seme, Roro and Tsui, 2017). تعهد زناشویی حدی است که در آن افراد دیدگاه بلند مدتی در مورد ازدواجشان دارند؛ برای رابطه‌شان فداکاری می‌کنند؛ برای حفظ، تقویت و همبستگی اتحادشان گام برمی‌دارند و باهمسرشان حتی هنگامیکه ازدواجشان پاداش‌دهنده نیست؛ می‌مانند. برخی از نظریه‌پردازان تعهد زناشویی را به معنای تمایل فرد در جهت حفظ دائمی ازدواج و وفادار ماندن به همسر، خانواده و ارزش‌ها تعریف کرده‌اند و آن را شامل اجزای رفتاری، شناختی و عاطفی می‌دانند (Ghezilseflo, Jazayeri, Bahrami and Mohammadi, 2016). به طور کلی، پایبندی به عهد و پیمان ازدواج، به عنوان یک مکانیسم تداوم‌بخش، دارای اهمیت به سزایی می‌باشد و از شاخص‌های ازدواج موفق و طولانی مدت به شمار می‌رود (Macher, 2013). میزان بالای تعهد زناشویی با مؤلفه‌هایی مثل بیان عشق بیشتر، سازگاری و ثبات زناشویی بالاتر، مهارت‌های حل مسئله بهتر و رضایت زناشویی رابطه دارد. در واقع تعهد یک عامل ارتباطی حیاتی است که بر کیفیت زناشویی و طول عمر روابط عاشقانه زوجین نیز تأثیر می‌گذارد (Konstam, Curran & Celen-Demirrtas, 2018). کلاید، هاوکینز و ویلوگابی^۱ (۲۰۲۰) دریافته‌اند که تعهد بین زوج‌ها می‌تواند بر واکنش نسبت به خطاها و باورهای اشتباه آن‌ها نسبت به یکدیگر تأثیر بگذارد و موجب تعاملاتی سازنده یا مخرب بین آن دو شود. از اینرو تعهد زناشویی و صمیمت بخش حیاتی هر ازدواج موفق به شمار می‌رود (Mohammadi, Heydarnia and Abbasi, 2015). عملکرد جنسی به عنوان عاملی برای تحکیم زندگی زناشویی از طریق ارتقاء سطح تعهد، از نوع تعهد شخصی به شمار می‌رود (Karimpuor, Turani and Khalatbari, 2022). با توجه به مطالب فوق و از آنجا که مطابق پژوهش‌های صورت‌گرفته، در جامعه معاصر، همسران مشکلات شدید و فراگیری را در برقراری و حفظ روابط صمیمانه و ارضای انتظارات و نیازهای یکدیگر تجربه می‌کنند. بنابراین، نارضایتی زن و شوهر از یکدیگر و نیز از هم

¹ Clyde, Hawkins & Willoughby

گسیختگی کانون گرم خانواده‌ها و تأثیرات سوء این جدایی بر افراد آن، نیاز به رسیدگی و رفع این مشکل دارد (Taghvi, Tayarpour and Hashemizadeh, 2017). در نهایت مسئله اصلی این تحقیق پاسخ به این سوال است که آیا می‌توان مدل علی صمیمیت زناشویی بر اساس رضایت جنسی با میانجیگری تعهد زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی ارائه داد؟

روش

این پژوهش یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی است که از نظر هدف، کاربردی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت شهر تهران در سال ۱۳۹۸ است. یکی از روش‌های برآورد حجم نمونه در مدلسازی معادلات ساختاری، روش برآورد حجم نمونه کلاین است که $\frac{2}{5}$ کمینه و $\frac{5}{5}$ بیشینه بر اساس گویه‌هاست (Klein, 2010). با توجه به ۱۳۹ گویه موجود در این پژوهش، حجم نمونه‌ی موردنیاز بین ۳۴۸ و ۶۹۵ بود که در این پژوهش تعداد ۳۴۸ نفر در نظر گرفته شد و برای جلوگیری از احتمال ریزش نمونه ۳۶۰ پرسشنامه میان زنان متأهل توزیع شد. برای انتخاب نمونه از روش‌های نمونه‌گیری دومرحله‌ای استفاده شد در ابتدا به صورت تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای بود به این صورت که از بین مناطق ۲۲ گانه شهر تهران، ۷ منطقه به صورت تصادفی انتخاب شده، سپس از هر منطقه ۳ ناحیه را انتخاب و در هر ناحیه دو خانه‌ی سلامت در نظر گرفته شد. در مرحله دوم به روش غیرتصادفی در دسترس عمل کرده و زوجین مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت را که معیارهای ورود به پژوهش دارند به صورت در دسترس انتخاب شدند.

ابزار اندازه‌گیری در این پژوهش پرسشنامه رضایت جنسی لارسون (۱۹۸۸)، مقیاس صمیمیت زوجین ووندن بروک و برتمن (۱۹۹۵)، مقیاس تعهد زناشویی آدامز و جونز (۱۹۹۷) و مقیاس کیفیت زندگی زناشویی باسبی و همکاران (۱۹۹۵) است.

پرسشنامه رضایت جنسی لارسون (۱۹۸۸): پرسشنامه رضایت جنسی در سال ۱۹۸۸ توسط لارسون برای ارزیابی سطوح رضایت زوجین ساخته شد. این مقیاس، دارای ۲۵ سؤال و از نوع خودگزارش‌دهی محسوب می‌شود. پاسخ آزمودنی به هر ماده آزمون در سطح یک مقیاس ۷ درجه‌ای بین ۰ تا ۶ مشخص می‌شود و در مجموع نمره آزمون در کل تست بین ۰ تا ۱۵۰ در نوسان است. همچنین پاره‌ای از ماده‌های مقیاس نمره‌گذاری معکوس دارد. نمره‌گذاری معکوس شامل سؤالات ۲۴، ۲۰، ۱۸، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۱، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۲۵ است. این پرسشنامه، توسط پوراکیب (۲۰۱۰) به اجرای طرح مجدد آن بوسیله آزمون همبستگی مورد تحلیل واقع شد. نتایج این آزمون نشانگر میزان همبستگی ۰/۹۶ در سطح معناداری ۰/۰۱ شده است. همچنین برای بررسی دقیق‌تر اعتبار بدست آمده از روش دو نیمه کردن آزمون ۰/۸۸ شده است. ضریب گاتمن محاسبه شده نیز ۰/۸۰ است. برای تعیین پایایی پرسشنامه رضایت جنسی نیز از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۹۳ بود (Quoted from Talaizadeh and Bakhtiarpour, 2015).

پرسشنامه صمیمیت زوجین^۱ (MIQ): این پرسشنامه به وسیله ووندن بروک^۲ و برتمن^۳ (۱۹۹۵) ساخته شده و از ۵۶ پرسش تشکیل شده که ۵ شاخص صمیمی بودن در ازدواج، شاخص صمیمیت (مسائل و مشکلات مربوط به صمیمی بودن)، میزان توافق زوجین، میزان صادق بودن، علاقه و محبت داشتن به یکدیگر و میزان پایبندی به تعهدات را می‌سنجد. نمره‌گذاری پرسش‌ها بر اساس طیف لیکرت ۰ تا ۴ است که با جمع نمره‌های پرسش‌های هر شاخص، نمره آن شاخص به دست می‌آید. همچنین پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد که برای شاخص صمیمیت ۰/۸۲، میزان توافق زوجین ۰/۸۳، میزان صادق بودن ۰/۷۳، علاقه و محبت داشتن به یکدیگر ۰/۷۴ و میزان پایبندی به تعهدات ۰/۷۱ به دست آمد همچنین آلفای کرونباخ نمره‌ی کل این پرسشنامه ۰/۹۳

1. marital intimacy needs questionnaire
2. Vanden Broucke
3. Bertommen

به دست آمده است. همچنین برای بررسی روایی سازه متغیر صمیمیت زناشویی به روش روایی همگرا و واگرا از نتایج مدل رگرسیون همزمان استفاده شد و نتایج مطلوبی را نشان داد.

پرسشنامه تعهد زناشویی: این پرسشنامه توسط آدامز و جونز در سال ۱۹۹۷ تهیه شده و دارای ۴۴ سؤال است و سه بعد تعهد زناشویی را اندازه گیری می کند. این ابعاد عبارتند از: تعهد شخصی که تعهد نسبت به همسر مبتنی بر جذابیت همسر است. تعهد اخلاقی که تعهد نسبت به ازدواج مبتنی بر تقدس و حرمت رابطه زناشویی است و تعهد ساختاری که تعهد نسبت به همسر و ازدواج که مبتنی بر احساس اجبار و تداوم ازدواج یا ترس از پیامدهای طلاق است. پرسشنامه روی مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت نمره گذاری می شود (کاملاً مخالفم نمره ۱ تا کاملاً موافقم نمره ۵). در این پرسشنامه بالاترین نمره‌ای که فرد می تواند اخذ نماید برابر با ۲۲۰ و پایین ترین نمره ۴۴ است. اخذ نمره نزدیک به ۲۲۰ نشان دهنده تعهد بالا و اخذ نمره نزدیک به ۴۴ نشان دهنده سطح تعهد پایین می باشد. نمره هر یک از خرده مقیاس ها نیز با جمع امتیاز سؤالات هر یک از خرده مقیاس ها صورت می گیرد. آدامز و جونز در شش پژوهش گوناگون به منظور به دست آوردن پایایی و روایی پرسشنامه آن را بر روی ۴۱۷ نفر متأهل ۳۴۷ نفر مجرد و ۴۶ مطلقه اجرا کردند. در این مطالعات همبستگی هر سؤال با نمره کل آزمون بالا و معنادار بود و به طور کلی ابعاد این پرسشنامه از بیشترین حمایت تجربی و نظری برخوردار بود. آدامز و جونز میزان پایایی هر یک از مقیاس های این آزمون را بر روی نمونه مذکور به شرح زیر به دست آوردند: تعهد شخصی ۹/۰، تعهد اخلاقی ۸۹/۰ و تعهد ساختاری ۸۶/۰. در پژوهش محمدی و همکاران (۱۳۹۳) نیز آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس های تعهد شخصی ۶۶/۰، تعهد اخلاقی ۷۶/۰، تعهد ساختاری ۷۸/۰ و برای کل پرسشنامه ۸۷/۰ به دست آمد.

پرسشنامه کیفیت زندگی زناشویی: این پرسشنامه توسط باسی^۱ و همکاران (۱۹۹۵) با ۱۴ سؤال و سه خرده مقیاس همفکری و توافق (۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶)، رضایت (۷، ۸، ۹ و ۱۰) و انسجام (۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۴) جهت سنجش کیفیت روابط زناشویی ساخته شد. این پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از کاملاً موافق (۵) تا کاملاً مخالف (۰) به صورت مستقیم نمره گذاری می شود (Busby, 1995). پایایی پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ در مطالعه هالیست و میله^۲ (۲۰۰۵) از ۰/۸ تا ۰/۹ گزارش شده است. عیسی نژاد، احمدی و اعتمادی (۱۳۸۹) در پژوهشی به بررسی مشخصات روان سنجی این پرسشنامه را بر اساس ضریب پایایی همسانی درونی از جمله آلفای کرونباخ و تصنیف برای ۱۴ ماده و سه عامل در کل پرسشنامه (به ترتیب با مقدار ۰/۹۲ و ۰/۸۹) رضایت بخش گزارش نمود. همچنی ضرایب روایی همگرای کیفیت زناشویی با پرسشنامه رضایتمندی زناشویی، پرسشنامه ارزیابی همبستگی زوجین و مقیاس سازگاری توافق دونفری به ترتیب (۰/۳۹، ۰/۳۶ و ۰/۳۳) به دست آمده است.

تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده از اجرای پرسشنامه‌ها از طریق نرم افزار SPSS23 در بخش توصیفی و نرم افزار Lisrel در بخش استنباطی (مدل یابی معادلات ساختاری) انجام پذیرفت.

یافته‌ها

در این بخش، متغیرهای پژوهش با استفاده از انحراف استاندارد، چولگی، کشیدگی، کمینه و بیشینه مورد توصیف قرار می‌گیرد که نتایج در جدول زیر آورده شده است:

جدول ۱: مشخصه‌های آماری متغیرهای پژوهش

متغیر	مؤلفه	نمره	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی	کمینه	بیشینه
صمیمیت	صمیمیت	۱,۳۴۴	۱,۰۹	-۰,۰۳	-۰,۵۴	۱	۵
	میزان توافق	۱,۳۶۲	۰,۹۷	۰,۰۶	-۰,۳۴	۱	۵
زناشویی	صادق بودن	۱,۳۱۶	۱,۰۳	-۰,۰۹	-۰,۳۳	۱	۵
	علاقه و محبت	۱,۲۳۱	۱,۰۰	۰,۱۰	-۰,۲۶	۱	۵
رضایت جنسی	پایبندی به تعهدات	۱,۱۹۰	۱,۰۴	۰,۱۱	-۰,۳۵	۱	۵
	تمایل به برقراری روابط جنسی	۱,۴۰۷	۱,۱۱	۰,۶۶	۰,۴۳	۱	۷
رضایت جنسی	نگرش جنسی	۱,۴۹۱	۱,۳۲	۱,۰۳	۱,۱۸	۱	۷
	کیفیت زندگی جنسی	۱,۴۳۵	۱,۲۵	۰,۴۴	۰,۱۵	۱	۷
تعهد زناشویی	سازگاری جنسی	۱,۴۸۶	۱,۳۰	۱,۰۶	۱,۴۸	۱	۷
	تعهد به همسر	۱,۳۲۵	۰,۹۹	-۰,۱۳	-۰,۱۰	۱	۵
تعهد زناشویی	تعهد به ازدواج	۱,۳۱۱	۰,۹۱	۰,۰۳	۰,۲۰	۱	۵
	احساس تعهد	۱,۳۶۵	۰,۹۵	-۰,۲۲	۰,۲۰	۱	۵
کیفیت زناشویی	همفکری و توافق	۱,۳۷۱	۱,۱۳	۰,۴۴	۰,۳۲	۱	۶
	رضایت	۱,۴۴۶	۱,۲۵	۰,۵۰	-۰,۱۶	۱	۶
	انسجام	۱,۳۴۹	۱,۱۴	۰,۴۰	۰,۴۰	۱	۶

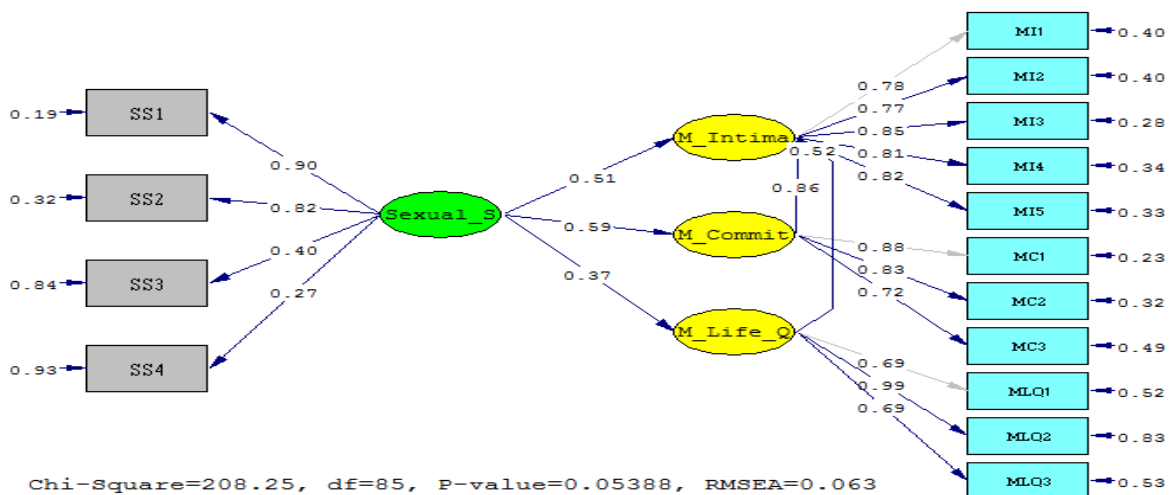
اطلاعات جدول ۱ مشخص‌های آماری (نمره، انحراف استاندارد، چولگی، کشیدگی، کمینه و بیشینه) را برای متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد. همچنین، با توجه به مقادیر چولگی و کشیدگی که در بازه‌ی معقولی برای حدس بر نرمال بودن داده‌ها قرار دارند، می‌توان فرض نرمال بودن داده‌ها را مطرح کرده و پذیرفت. فرضیه اصلی: بین رضایت جنسی با صمیمیت زوجین با نقش میانجی تعهد زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی رابطه وجود دارد.

بدین منظور، پس از رسم ساختار، اضافه نمودن قیود مدل و انتخاب روش ماکسیمم درست‌نمایی، مدل اجرا شده و نمودار مسیر برازش شکل‌های زیر به دست آمد. شکل‌های زیر نمودار مسیر برازش شده به داده‌ها را نشان می‌دهد. همانگونه که شاخص‌های χ^2 - دو و RMSEA نشان می‌دهند، مدل برازش مناسب‌تری را به داده‌ها ارائه می‌کند. خروجی‌های الگو در جدول (۲) مورد بررسی قرار گرفته است.

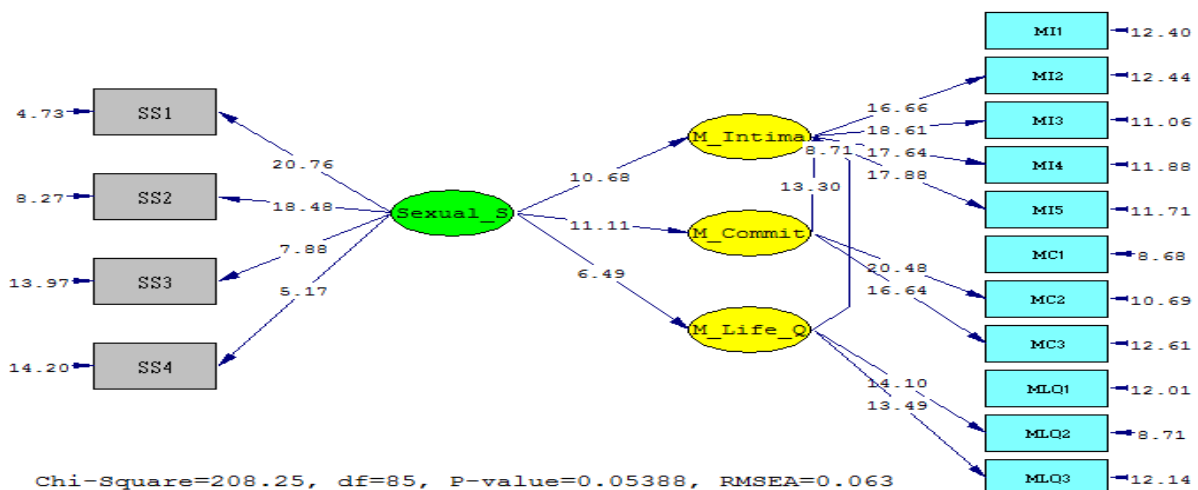
جدول ۲: گزیده‌ای از شاخص‌های برازش مهم مدل ترسیمی

شاخص	نام شاخص	اختصار	مقدار	برازش قابل قبول
شاخص‌های برازش مطلق	سطح تحت پوشش (کای اسکوئر)	-	۲۰۸,۲۵	
	شاخص نیکویی برازش	GFI	۰,۸۶	بزرگتر از ۰,۸
شاخص‌های برازش تطبیقی	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	AGFI	۰,۸۴	بزرگتر از ۰,۸
	شاخص برازش تطبیقی	CFI	۰,۹۲	بزرگتر از ۰,۹
شاخص‌های برازش مقتصد	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	۰,۰۶۳	کمتر از ۰,۱

همانگونه که مشاهده می‌شود شاخص‌های برازش الگو در وضعیت مطلوبی قرار گرفته است.

شکل ۱: مدل فرضیه پژوهش در حالت ضرایب استاندارد

شکل ۲: مدل فرضیه پژوهش در حالت معناداری ضرایب

همان طور که در شکل‌های بالا نشان داده شده است، کلیه‌ی مقادیر پارمترهای مربوط به مدل به همراه ضرایب مسیر نشان داده شده است که در جداول (۳) آورده شده است.

جدول ۳: ضرایب مسیر و معناداری فرضیه اصلی پژوهش

مسیر	ضریب مسیر	مقدار t	وضعیت
← رضایت جنسی	تعهد زناشویی	۰.۵۹	۱۱.۱۱ پذیرفته شد
← رضایت جنسی	کیفیت زندگی زناشویی	۰.۳۷	۶.۴۹ پذیرفته شد
← رضایت جنسی	صمیمیت زوجین	۰.۵۱	۱۰.۶۸ پذیرفته شد
← تعهد زناشویی	صمیمیت زوجین	۰.۸۶	۱۳.۳۰ پذیرفته شد
← کیفیت زندگی زناشویی	صمیمیت زوجین	۰.۵۲	۸.۷۱ پذیرفته شد

برای بررسی میزان تأثیر مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مستقل بر وابسته لازم است تا اثرات کل، مستقیم و غیرمستقیم برای متغیر درون‌زای مدل ارائه شود که این اثرات در جداول زیر قابل مشاهده است.

جدول ۴: تفکیک اثرات، مستقیم، غیرمستقیم و کل مدل فرضیه فرعی سوم

متغیر مستقل	متغیر وابسته	اثر	
		غیرمستقیم	مستقیم
رضایت جنسی	تعهد زناشویی	---	۰.۵۹
تعهد زناشویی	صمیمیت زوجین	----	۰.۸۶
رضایت جنسی	صمیمیت زوجین	$۰.۵۹ * ۰.۸۶ = ۰.۵۱$	۰.۵۱
رضایت جنسی	کیفیت زندگی زناشویی	---	۰.۳۷
کیفیت زندگی زناشویی	صمیمیت زوجین	----	۰.۵۲
رضایت جنسی	صمیمیت زوجین	$۰.۳۷ * ۰.۵۲ = ۰.۱۹$	۰.۵۱

همان طور که در جدول فوق قابل مشاهده است:

- ✓ تأثیر رضایت جنسی بر صمیمیت زوجین از طریق متغیر میانجی تعهد زناشویی به میزان ۱/۰۲ است.
- ✓ تأثیر رضایت جنسی بر صمیمیت زوجین از طریق متغیر میانجی کیفیت زندگی زناشویی به میزان ۰/۷ است.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های حاصل از این پژوهش با پژوهش‌های پیشین از جمله پژوهش (Taghiyar, Pahlavanzadeh and Refahi, 2017)، (Rezazadeh Goli and Kayani, 2015) همراستا است. در تبیین این یافته از پژوهش می‌توان گفت که رضایت جنسی یکی از مهم‌ترین عواملی است که بر کیفیت و پایداری رابطه زوجین اثر می‌گذارد. یک ازدواج موفق در اغلب موارد با رضایت طرفین از رابطه جنسی همراه است. رضایت جنسی عبارت است از پاسخ عاطفی هیجانی برخاسته از ارزیابی‌های ذهنی مثبت و منفی فرد از رابطه جنسی‌اش با فرد دیگر. مطالعات نشان داده‌اند که رضایت جنسی باعث افزایش حرمت خود، رضایت از زندگی، قابلیت عشق ورزی، رضایت از رابطه و رضایت عاطفی و احساس شادی در زندگی می‌شود. رابطه بین نارضایتی جنسی و مشکلات صمیمیت زوجین نشان می‌دهد که رضایت زوجین از رابطه جنسی‌شان یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های تأثیرگذار بر صمیمیت زوجین به حساب می‌آید. رضایت جنسی نیازهای زیستی و اجتماعی انسان را ارضا می‌کند و در نتیجه کیفیت زندگی را افزایش می‌دهد. تجربه رضایت جنسی، صمیمیت را در رابطه افزایش و تنش‌های رابطه را کاهش می‌دهد.

رابطه جنسی یکی از نیازهای اساسی انسان است که باید به‌گونه‌ای بهینه به آن پرداخته شود. برای ایجاد رابطه جنسی رضایت بخش، فرد می‌بایست دارای اعتماد به نفس کافی بوده و از هرگونه تشویش و پرهیز از اضطراب، توانایی تمرکز کردن روی رفتارها و افکار برانگیزاننده را داشته باشد. هر چیزی برای ایجاد این موارد مزاحمت ایجاد کند رابطه جنسی را مختل خواهد کرد. اگر یکی یا چند تا از این موارد وجود نداشته باشد، مطمئناً مشکلاتی برای انجام رابطه جنسی پیش خواهد آمد. اعتماد به نفس، باور کردن این است که شما توانایی برقراری ارتباط جنسی را به خوبی دارید و از نظر شریک جنسی جذابیت‌های لازم را دارید. از مواردی که ممکن است باعث کاهش اعتماد به نفس شود اختلال در نعوظ و زودانزالی در مردان و کمبود میل جنسی، کمبود تهییج جنسی و اختلال رسیدن به ارگاسم در زنان است که همه این عوامل منجر به کم شدن رابطه جنسی بین زوجین می‌شود؛ چرا که با وجود این مشکلات آن‌ها نه تنها لذت و رضایتی از این رابطه ندارند بلکه باعث تشویش و اضطراب در آن‌ها شده و بر عملکرد جنسی آن‌ها تأثیر منفی می‌گذارد. گرچه بیشتر اوقات رابطه جنسی مایه لذت بی‌شمار می‌شود اما گاهی می‌تواند سر منشأ استرس و فشارهای روانی بین شریک‌های جنسی نیز باشد. اگر انجام رابطه جنسی در هر دو طرف برآورده شده و رابطه جنسی خوبی دارند و نهایتاً منجر به رضایت از زندگی می‌شود و مجموع این عوامل می‌تواند بر کیفیت زندگی زناشویی تأثیر گذارد. سلامت جنسی نیازمند رویکرد مثبت و محترمانه برای سکس و ارتباط جنسی و به همان اندازه نیازمند امکان افزایش تجارب جنسی ایمن و لذت بخش، و رهایی از زور و تبعیض و خشونت در روابط زناشویی است و همسرانی که از نظر جنسی در ازدواج بیشتر راضی هستند در کل از ازدواج هم رضایت بیشتری دارند. رضایت زناشویی به‌عنوان درجه‌ای که زوجین از برآورده شدن انتظارات و نیازهای همسرانشان آگاه می‌شوند تعریف شده است. بر اساس پژوهش رابطه

Adams,) و (Murkov et al., 1998) بین فراوانی جنسی با احقاق جنسی مثبت و بالا بود که با پژوهش‌های (2000) همخوان است. ارتباط مثبت مهمی بین رضایت جنسی و رضایت از رابطه وجود دارد. همچنین در طول زمان، افزایش در رضایت جنسی با رضایت از رابطه، عشق و تعهد مرتبط است و بر عکس. جامعه از زنان انتظار دارد تا قبل از ازدواج از رابطه جنسی پرهیز کنند که بر رفتار جنسی زنان تأثیر می‌گذارد و موقعیتی ایجاد می‌کند که در آن زنانی که رابطه جنسی قبل از ازدواج دارند احساس گناه کنند. زنان آمیزش دارند نه برای اینکه موجوداتی جنسی هستند یا اینکه بیشتر بر جنبه‌های احساسی و عقلانی روابط تأکید می‌کنند بلکه برای صمیمیت عاطفی ارزش قائل هستند و کمتر در آمیزش جنسی بدون یک دلبستگی عاطفی مشارکت دارند پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بین کیفیت زناشویی با رضایت جنسی رابطه مثبت وجود دارد که با پژوهش (Butzer and Camp Bell, 2002) همخوان است که بیان می‌کند رابطه بین رضایت مندی جنسی و رضایت زناشویی و همچنین به تبع آن کیفیت زناشویی مثبت است. جنبه‌هایی از رفتار جنسی، همچون امیال، فراوانی و انواع رفتارهای دیگر رضایت جنسی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. رضایت جنسی به‌عنوان واکنش مؤثر ناشی از ارزیابی فرد از ارتباط جنسی خود تعریف می‌شود. در پایان، ذکر این نکته ضروری است به این دلیل که پژوهش در بین زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت شهر تهران در سال ۱۳۹۸ انجام شده است موجب می‌شود نتایج پژوهش در تعمیم به کلیه زنان متأهل، زوجین یا جوامع آماری دیگر با محدودیت مواجه شود. همچنین محدودیت دیگر پژوهش، استفاده از پرسشنامه خودگزارشی به عنوان تنها ابزار اندازه‌گیری پژوهش می‌باشد. با این وجود نتایج حاصل از این پژوهش در یاری رساندن به زوجین مفید است و به روانشناسان و درمانگرانی که در زمینه‌ی زوجین فعالیت دارند پیشنهاد می‌شود تا نقش رضایت جنسی، تعهد زناشویی و کیفیت زندگی زناشویی را در تبیین صمیمیت زوجین مورد توجه قرار دهند. همچنین به مسئولین و برنامه‌ریزان سلامت روان جامعه پیشنهاد می‌گردد تا با مدنظر قرار دادن صمیمیت زوجین در زوجین و تقویت آن توسط زوج‌درمانگران، روانشناسان و مشاوران، به استحکام بنیان خانواده کمک نمایند.

References

- Azarnik, M; & Aghaei, A. (2016). Predicting the quality of marital relationships based on the components of spiritual intelligence (spiritual life and reliance on the inner core) in Isfahan couples. *Quarterly Journal of Excellence in Counseling and Psychotherapy*; 5(18), 14-4. [in Persian] [[link](#)]
- Bois, K; Bergeron, S; Rosen, N; Mayrand, M.-H; Brassard, A & Sadikaj, G. (2016). Intimacy, sexual satisfaction, and sexual distress in vulvodinia couples: An observational study. *Health Psychology*; 35(6), 531-540. [[link](#)]
- Clyde, T. L; Hawkins, A. J; & Willoughby B. J. (2020). Revising premarital relationship interventions for the next generation. *Journal of Marital and Family Therapy*; 46(1): 149-164. [[link](#)]
- Ghazalsafrou, M ; Jazayeri, R.; Bahrami, F. & Mohammadi, R. (2016). Identifying the effective factors of marital commitment from the point of view of Iranian couples: a qualitative study. *Counseling Research*; 16(3): 4-28. [in Persian] [[link](#)]
- Gonczarowski, Y. A; Nisan, N; Ostrovsky, R; & Rosenbaum, W. (2019). A stable marriage requires communication. *Games and Economic Behavior*; 118(5): 626- 647. [[link](#)]
- Heydari, M. (2016). Investigating the multiple relationships between life satisfaction, marital satisfaction and sexual satisfaction with improving the quality of married life of married women in Abadeh city. *Zan va Samiyeh*; 8(4):2-14. [in Persian] [[link](#)]
- Hou Y; Jiang F; & Wang X. (2019). Marital commitment, communication and marital satisfaction: An analysis based on actor-partner interdependence model. *International Journal of Psychology*; 54(3): 369-376. [[link](#)]

- John, N. A; Seme, A; Roro, M. A; & Tsui, A. O. (2017). Understanding the meaning of marital relationship quality among couples in peri-urban Ethiopia. *Culture, Health & Sexuality*; 19(2), 267-278. [[link](#)]
- Karimpour,S; Torani,F; & Khaltabari,J . (2023). The effectiveness of sex therapy on sexual self-efficacy and marital intimacy in couples with sexual dysfunction. *Quarterly Journal of Excellence in Counseling and Psychotherapy*; 11(44),118-126. [in Persian] [[link](#)]
- Konstam, V; Curran, T; & Celen-Demirrtas, S. (2018). Commitment among unmarried emerging adults: Meaning, expectations, and formation of relationships. *Journal Social Personal Relationships*; 36(4)156-173. [[link](#)]
- Macher, S. (2013). Social interdependence in close relationships: The actor partner interdependence investment model API-IM. *European Journal of Social Psychology*; 43(1), 84-96. [[link](#)]
- Manne, S; Kashy, D. A; Zaider, T; Lee, D; Kim, I. Y; Heckman, C., & Virtue, S. M. (2018). Interpersonal processes and intimacy among men with localized prostate cancer and their partners. *Journal of Family Psychology*; 32(5), 664-675. [[link](#)]
- Masoumi, S; Rezaian, H. & Hosseinian, S. (2016). Predicting sexual satisfaction based on couples' communication patterns. *Women and Family Studies*; 5(1): 79-101. [in Persian] [[link](#)]
- Mohammadi, B; Heydarnia, A. & Abbasi, H. (2015). Prediction of marital commitment based on marital intimacy and forgiveness. *Roish Psychology*; 3(16): 31-50. [in Persian] [[link](#)]
- Mohammadi, M ; Mohadi, Y. & Kariminjad, K. (2014). Investigating the relationship between marital satisfaction, intimacy and quality of marital relationships in married couples with forgiveness. *family counseling and psychotherapy*; 4(4): 633-652. [in Persian] [[link](#)]
- Nowrozi, S; Rezakhani, S. & Vakili, P. (2018). Causal relationship between time perspective and marital instability based on the mediating role of communication patterns in married men and women. *Applied Psychology Quarterly*; 13(3), 431-451. [in Persian] [[link](#)]
- Panahi, E & Fatehizadeh, M. (2013). Investigating the relationship between the components of psychological capital and the quality of married life among couples in Isfahan city. *Zan va Jamia*; 5(1)3-12. [in Persian] [[link](#)]
- Peleg-Sagy, T; & Shahar, G. (2013). The prospective associations between depression and sexual satisfaction among female medical students. *The journal of sexual medicine*; 10(7), 1737-1743. [[link](#)]
- Scott, S. B; Ritchie, L; Knopp, K; Rhoades, G. K; & Markman, H. J. (2018). Sexuality within female same-gender couples: Definitions of sex, sexual frequency norms, and factors associated with sexual satisfaction. *Archives of Sexual Behavior*; 47(4) , 681-692. [[link](#)]
- Scott, S. B; Ritchie, L; Knopp, K; Rhoades, G. K; & Markman, H. J. (2018). Sexuality within female same-gender couples: Definitions of sex, sexual frequency norms, and factors associated with sexual satisfaction. *Archives of Sexual Behavior*; 47(4), 681-692. [[link](#)]
- Shahrestani, M.; Dostkan, M.; Rehbardar, H. & Mashhadhi, A. (2011). Prediction of marital satisfaction based on the variables of communication barriers and marital intimacy in divorced and normal women of Mashhad. *Zan Va Farhang*; 4(14): 19-41. [in Persian] [[link](#)]
- Sheikh Zainuddin, H; Farrokhi, N & Abbaspour Azar, Z. (2017). The mediating role of psychological capital in the relationship between personality traits and marital adjustment of college students. *Applied Psychology*; 12(3): 432-469. [in Persian] [[link](#)]

- Taghva, J; Taierpour, M; Hashemizadeh, S; (2016). Explaining marital intimacy based on coping styles and mental toughness in women suffering from emotional divorce. *Journal of Developmental Psychology*; 30(5), 1-16. [in Persian] [[link](#)]
- Talaizadeh, F. & Bakhtiarpour, S. (2016). The relationship between marital satisfaction and sexual satisfaction with mental health of couples. *Thought and Behavior*; 10 (40), 1-11. [in Persian] [[link](#)]
- Zanganeh Absolute, F; Bani Jamali, Sh. Ahadi, H. & Hatami, H. (2016) The effectiveness of couple therapy based on acceptance and commitment and emotional couple therapy on improving intimacy and reducing emotional failure of couples. *Thought and Behavior in Clinical Psychology*; 4(11): 47-56. [in Persian] [[link](#)]